

Čís. 13878.

I t. zv. nepravidelná služebnost (§ 479 obč. zák.) může býti do pozemkové knihy zapsána jen ve prospěch určité osoby nebo několika určitých osob (fysických nebo právnických). Nelze vložit služebnost »ve prospěch obecnstva«.

(Rozh. ze dne 25. října 1934, R I 1172/34.)

Knihovní soud zamítl žádost, aby byl povolen vklad 1. služebnosti chůze a jízdy v šíři 4.5 m směrem v plánu naznačeným přes č. k. 146 jako statek služebný ve prospěch obecnstva, 2. povinnosti vlastníka č. k. 146 obnovovati můstek na této parcele se nalézající ve prospěch obecnstva. Rekursní soud knihovní žádosti vyhověl a vklady povolil. Důvody: První soud zamítl žádost o vklad služebnosti s odůvodněním, že služebnosti mohou býti zřizovány jen pro určitou osobu (fysickou nebo právnickou) neb určitý pozemek, ale nikoliv pro »obecnstvo«, což pojem zcela neurčitý. Stížnost jest odůvodněna. V souzeném případě nejde o určitou služebnost, nýbrž o nepravidelnou služebnost podle § 479 obč. zák., neboť pozemek, na němž služebnost má býti zřízena, nemá sloužiti jen určité osobě, nýbrž každému, kdo přes pozemek musí jíti, nebo jeti. Taková nepravidelná služebnost nemusí býti omezena jen pro určitý pozemek neb určitou osobu, nýbrž pozemek zatížený takovou nepravidelnou služebností může sloužiti neobmezenému počtu osob, obecnstvu. Může-li takové služebnosti dosáti neobmezený počet osob, neb není-li oprávněn jen určitý počet osob, není závady, by služebnost zřízena byla pro neurčitý počet osob (obecnstvo), zejména když určitou služebnost přes určitý pozemek neurčitý počet osob může nabýti vydržením. Při zřízení takové služebnosti musí býti přesně určen jen služebný pozemek a rozsah služebnosti, oprávnění však nemusí býti individuálně určeno.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Soud první stolice právem zamítl žádost o vklad služebnosti »ve prospěch obecnstva« pro neurčitost označení oprávněného podmětu. Podle § 12 knih. zák. musí při služebnostech a reálných břemenech býti co nejurčitěji udán obsah a rozsah práva, jež se má zapsati. K vymezení rozsahu práva nutně náleží i označení oprávněného, jež musí tedy býti rovněž určité. V § 98 knih. zák. jest dále předepsáno, že v knihovním výměru povolujícím zápis jest uvéstí též osoby, pro které se má zápis státi. Vklad práva pozemkové služebnosti lze povolit zpravidla ve prospěch dočasného majitele panujícího statku nebo krátce ve prospěch panujícího statku, ježto zřetelným označením panujícího statku jest vyhověno požadavku určitosti podle § 12 knih. zák. i v příčině oprávněného podmětu. Požadavek určitosti platí i pro knihovní zápis t. zv. nepravidelné služebnosti podle § 479 obč. zák., takže tato služebnost může býti zapsána do pozemkové knihy jen ve prospěch určité osoby nebo něko-

lika určitých osob (fysických nebo právnických). Že pojem »obecenstvo« nevyhovuje onomu požadavku určitosti označení nabyvatele věcného práva, jež se má zapsati do pozemkové knihy, plyne jasně z úvahy, že »obecenstvo« jako takové není vůbec právnickou osobou (§ 26 obč. zák.), nýbrž jest to jen označení pro neohrazené množství osob fysických, a že tu není ani právního podmětu, jenž by byl podle platných zákonů oprávněn »obecenstvo« zastupovati, za ně vyrozumění o knihovních zápisech přijímati a právem vyhrazeným »ve prospěch obecnstva« disponovati. Kdyby na př. mělo dojít k omezení nebo zrušení věcného práva zapsaného »ve prospěch obecnstva«, nebylo by ani lze provésti předepsané vyrozumění oprávněného (§ 123 čís. 1 knih. zák., § 1 poslední odstavec a § 4 odst. (2) zákona ze dne 6. února 1869 čís. 18 ř. z.). Pokud v navrhovatelově rekursu bylo dovozováno, že pojem »obecenstvo« jest totožný s označením obce jako správkyň veřejného statku, jest k tomu uvést, že zřízení práva pro »obec jako správkyň veřejného statku« nebylo v přidělové listině vůbec vyjádřeno, že o zápis ve prospěch obce nebylo ani žádáno a že knihovní soud smí podle § 94 čís. 3 knih. zák. povolit zápis jen potud, pokud jest žádost odůvodněna obsahem předložených listin. I kdyby se slovům »ve prospěch obecnstva« rozumělo tak, že se obecnstvu přenechává výkon zřízené služebnosti, nebylo by přece lze povolit žádaný zápis, ježto v přidělové listině není vůbec označen onen právní podmět, jenž má nabytí věcného práva a jenž přenechává »obecnstvu« jen jeho výkon.

Čís. 13879.

Bylo-li dovolání odmítnuto vzhledem k dodatečnému ocenění předmětu sporu odvolacím soudem, jest odpůrci dovolatelovu přisouditi útraty dovolacího řízení, ač neuplatňoval v dovolací odpovědi nepřipustnost dovolání.

(Rozh. ze dne 25. října 1934, Rv I 1466/32.)

Žalobě o udání jmění a o složení přísahy podle čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s. bylo o b ě m a n i ž š í m i s o u d y vyhověno. K příkazu Nejvyššího soudu ocenil o d v o l a c í s o u d dodatečně hodnotu předmětu sporu na 2.000 Kč.

N e j v y š š í s o u d odmítl dovolání žalovaných a uložil jim, by nahradili žalobkyni útraty dovolacího řízení.

D ů v o d y :

Odvolací soud dodatečně ocenil předmět sporu podle § 500 třetí odstavec c. ř. s. na 2.000 Kč. Je proto dovolání nepřipustné podle § 502 třetí odstavec c. ř. s. a bylo je odmítnouti. Výrok o náhradě útrat dovolacího řízení jest odůvodněn předpisy §§ 41 a 50 c. ř. s., ježto žalobkyně nemohla v dovolací odpovědi uplatniti nepřipustnost dovolání ve věci samé, ano jí nebylo ještě známo ocenění předmětu sporu odvolacím soudem.